

přírodoveda

PREKLADOVÝ SLOVNÍK ZÁKLADNÝCH POJMOV PRE ZŠ

PRÍRODOVEDA / NATURAL SCIENCE

slovensko-anglický/Slovak-English

Zostavovatelia

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka, PhD., PhDr. Janka Píšová, PhD.

Preklad

PhDr. Denisa Ďuranová

Recenzenti

Mgr. Peter Gregorík, PhD., PhDr. Jitka Maříková Tůmová

Grafická úprava

Ing. Gabriela Némethová

Návrh obálky a ilustrácie

Margo Uralskaia

Materiál je intelektuálnym výstupom projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý bol financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+

Podpora Európskej komisie, na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Vydal: © Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 831 03 Bratislava

Rok vydania: 2021

ISBN 978-80-8118-249-5

EAN 9788081182495

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

B

babôčka pávooká peacock butterfly
baktéria *baktérie* bacteria
bažant obyčajný common pheasant
bezstavovec *bezstavovce* invertebrate
bicykel *bicykle* bicycle
bleduľa jarná spring snowflake
blesk *blesky* lightning
bobor vodný Eurasian beaver
bocian biely white stork
bod *body* point
 pevný bod fixed point
borovica lesná Scotch pine
brada *brady* chin
buk lesný common beech
búrka *búrky* storm
bylina *byliny* plant

C

cesta *cesty* road
 svahové cesty slope roads
cestovať *cestuje cestujú* nedok. travel
cicavec *cicavce* mammal
cieva *cievy* vessel

Č

čakanka obyčajná common chicory
čelo *čelá* forehead
členok *členky* ankle
človek *ľudia* man
čmel' zemný bumblebee
črevo *črevá* intestine
črievičník papučkový cypridium,
 lady's slipper

D/Ď

d'alekohľad *d'alekohľady* binoculars
d'atelina lúčna red clover
dážď *dažde* rain
dážďovka zemná common earthworm
detstvo childhood
diviak lesný wild boar
dlaň *dlane* palm
dospelosť adulthood, maturity

drozd čierny black thrush
druh *druhy* species
družica *družice* satellite
dub letný common oak
dúha *dúhy* rainbow
dúška materina thyme
 dýchacia sústava ↗ **sústava**
dýchanie breathing
dýchať *dýcha dýchajú* nedok. breathe

E

energia *energie* energy

F

fáza Mesiaca lunar phase
fazuľa obyčajná common bean
fotografia *fotografie* photograph
fúzy obyč. mn. moustache, whiskers

H

hlava *hlavy* head
hltan *hltany* pharynx
hmla *hmly* fog
hmotnosť *hmotnosti* weight
hmyz hromad. insect
hodiny pomn. clock
hojdačka *hojdačky* swing
hrab obyčajný European hornbeam
hraboš poľný common vole
hrdlo *hrdlá* throat
hríb dubový (dubák) boletus reticulatus,
 summer cep
hrtan *hrtany* larynx
hrudník *hrudníky* chest
huba *huby* mushroom
 jedlé huby edible mushrooms
 jedovaté huby poisonous mushrooms
 nejedlé huby inedible mushrooms
húsenica *húsenice* caterpillar
hvezdáreň *hvezdárne* observatory
hviezda *hviezdy* star

CH

chodidlo *chodidlá* foot

choroba *choroby* disease, illness
chrbát *chrby* back
chrček poľný European hamster
chvost *chvosty* tail

I

infekcia *infekcie* infection
 kvapôčková infekcia droplet infection

J

jasno prísl. clear
jašterica múrová common wall lizard
jazyk *jazyky* tongue
jed *jedy* poison, toxicant
jeleň lesný red deer
jelša lepkavá common alder
jež tmavý European hedgehog
Jupiter Jupiter

K

kačica divá mallard
kapor obyčajný common carp
kapsička pastierska shepherd's purse
kašeľ cough
 suchý kašeľ dry cough
 vlhký kašeľ wet cough
ker *kry* shrub
kladka *kladky* pulley
 pevná kladka fixed pulley
 stavebná kladka construction pulley
 voľná kladka free pulley
kladkostroj *kladkostroje* block and tackle
kĺb *kĺby* joint
kliešť obyčajný castor bean tick
kliešte pomn. pliers
klin *kliny* wedge
kľučka *kľučky* handle
kmeň *kmene* trunk
kolená *kolená* knee
koleso *kolesá* wheel
 ozubené koleso gear
kolobeh vody v prírode water cycle in nature
komár piskľavý common house mosquito

kompas *kompassy* compass
konár *konáre* branch
končatina *končatiny* limb
 dolná končatina upper limb
 horná končatina lower limb
 predná končatina front limb
 zadná končatina hind limb
konečník *konečníky* rectum
koník lúčny grasshopper
koreň *korene* root
koruna *koruny* crown
kosť *kosti* bone
kov *kovy* metal
králik divý European rabbit
krídlo *krídla* wing
krížiak obyčajný garden spider
krt obyčajný common mole
krv blood
krvinka *krvinky* blood cell
 biele krvinky white blood cells
 červené krvinky red blood cells
 krvné doštičky platelets
 krvné skupiny blood type
 krvný obeh blood circulation
kukla *kukly* pupa
kvasinka *kvasinky* yeast
kvet *kvety* flower
kyslík *kyslíky* oxygen

L/L'

labuť veľká mute swan
ľad *ľady* ice
ľadovec *ľadovce* glacier, iceberg
laket' *lakte* elbow
lanovka *lanovky* cableway
lastovička obyčajná common swallow
látka *látky* substance
 kvapalné látky liquid substances
 plynné látky gaseous substances
 stavebné látky building blocks
 tuhé látky solid substances
lekno biele white water lily
les *lesy* forest
lice *lica* chick
liečivo *liečivá* drug, medicine, remedy
lipa malolistá small-leaved lime, pry
lipnica lúčna common meadow-grass

list *listy* leaf
líška *hrdzavá* red fox
lúka *lúky* meadow
Ľuľok zemiakový (zemiak) potato
lýtko *lýtka* calf

M

mačka *domáca* domestic cat
magnet *magnety* magnet
magnetické pole magnetic field
Mars Mars
medveď *hnedý* brown bear
mechanická vrtačka mechanical drill
meranie *merania* measurement
merať *meria merajú* nedok. measure
Merkúr Mercury
mesiac *mesiace* month
Mesiac Moon
mlyn *mlyny* mill
     veterný mlyn windmill
     vodný mlyn watermill
moč urine
močová rúra urethra
močovod *močovody* ureter
močový mechúr bladder
myš *poľná* house mouse

N

naklonená rovina inclined plane
Neptún Neptune
nevädza *poľná* common cornflower
noha *nohy* leg
nos *nosy* nose
nosová dutina nasal cavity
nov new moon
nožnice pomn. scissors

O

obezita obesity
objem *objemy* volume
oblička *obličky* kidney
obočie *obočia* eyebrow
oboživelník *oboživelníky* amphibian
odvar *odvary* decoction
ochorenie *ochorenia* disease

oko *oči* eye
orgán *orgány* organ
organizmus *organizmy* organism
Orion Orion
oxid uhličitý carbon dioxide
ozubnica *ozubnice* cog-railway

P

páčidlo *páčidlá* claw bar
pagaštan *konský* horse-chestnut
páka *páky* lever
para *pary* vapour
     vodná para aqueous vapour
pažerák *pažeráky* esophagus
päta *päty* heel
pečeň *pečene* liver
pera *pery* lip
perie *hromad.* feather
pitný režim drinking regime
planéta *planéty* planet
plaz *plazy* reptile
plece *plecia* shoulder
pleseň *plesne* mould
plesnivec *alpínsky* edelweiss
plod *plody* fruit
plodina *plodiny* crop
     poľné plodiny field crops
plúca pomn. lungs
pluh *pluhy* plough
plutva *plutvy* fin
počasie weather
počatie *počatia* conception
pole *polia* field
polojasno *prísl.* partly cloudy
posilňovacie stroje exercise machines
potenie perspiration
potrava *potravý* food
potravinová pyramída food pyramid
potravové reťazce food chains
potravové siete food webs
pôda *pôdy* soil
pôrod *pôrody* birth, delivery
predkolenie *predkolenia* shin, forelegs
predlaktie *predlaktia* forearm
predmet *predmety* object
     neplávajúce predmety non floating objects

plávajúce predmety floating objects
prhl'ava (žihl'ava) dvojomá common nettle
prieduška *priedušky* bronchus
priedušnica *priedušnice* trachea
príroda nature
neživá príroda inanimated nature
živá príroda animated nature
prírodné javy natural phenomenoms
prst *prsty* finger
prúdenie vzduchu airflow
pšenica ozimná common wheat
púpava lekárska common dandelion

R

rameno *ramená* arm
rastlina *rastliny* plant
jedovaté rastliny poisonous plants
liečivé rastliny medicinal plants
rebríček obyčajný common yarrow
rebro *rebrá* rib
repa cukrová sugar beet
repík lekársky common agrimony
režim dňa day schedule
riasy obyč. mn. lashes
rosa *rosy* dew
rovnoramenné váhy balance scales
rozmnožovacia sústava ↗ **sústava**
rozmnožovanie reproduction
rozmnožovanie človeka human reproduction
rozmnožovať sa *rozmnožuje rozmnožujú*
 nedok. reproduce, propagate
rozpúšťanie dissolution
ruka *ruky* arm
rumanček roľný wild camomile
ryba *ryby* fish
rys ostrovid Eurasian lynx

S

salamandra škvrnitá fire salamander
Saturn Saturn
sekera *sekery* axe
skokan hnedý common frog
skorocel kopijovitý ribwort plantain
skrutka *skrutky* screw

skupenstvo *skupenstvá* state
kvapalné skupenstvo liquid state
plynné skupenstvo gaseous state
premeny skupenstva changes of state
tuhé skupenstvo solid state
slimák záhradný Roman snail
slnecná sústava solar system
Slnko Sun
smrť death
sneh snow
sojka obyčajná Eurasian jay
sokol sťahovavý peregrine falcon
sova lesná tawny owl
spln *splny* full moon
spoločenstvo rastlín plant community
spoločenstvo živočíchov animal community
srdce *srdca* heart
srdcovo-cievna sústava ↗ **sústava**
srdcový tep ↗ **tep**
srst' *srsti* fur
staroba old age
stavba tela body structure
stehno *stehná* thigh
stonka *stonky* stem
strom *stromy* tree
ihličnatý strom coniferous tree
listnatý strom deciduous tree
studený *studená studené* príd. cold
súhvezdie *súhvezdia* constellation
súkolesie *súkolesia* gear
sústava *sústavy* system
dýchacia sústava respiratory system
rozmnožovacia sústava reproductive system
srdcovo-cievna sústava cardiovascular system
tráviaca sústava digestive system
sval *svaly* muscle
sýkorka veľká great tit

Š

šalvia lúčna common sage
škrekok poľný common hamster
šťuka obyčajná northern pike
šupina *šupiny* fish scale

T

tehotenstvo *tehotenstvá* pregnancy**telo** *telá* body   **Ľudské telo** human body**tep** *tepy* pulse   **srdcový tep** heartbeat**teplo** *teplá* warmth**teploměr** *teplomery* thermometer**teplota** *teploty* temperature   **telesná teplota** body temperature   **teplota prostredia** ambient temperature**tkanivo** *tkanivá* tissue**topenie** melting**trávenie** digestion**tráviaca sústava** ↗ **sústava****trst'** *obyčajná* common reed**trup** *trupy* body**tuhnutie** solidification**tvár** *tváre* face**tykadlo** *tykadlá* antenna

U/Ú

ucho *uší* ear**Urán** Uranus**ústa** pomn. mouth**ústna dutina** buccal cavity, oral cavity**ušnica** *ušnice* earlobe**užovka** *obyčajná* grass snake

V

vajce *vajcia* egg**vánok** *vánky* breeze**vážka** *obyčajná* vagrant darter**včela medonosná** western honey bee**Veľký voz** Big Dipper**Venuša** Venus**veslo** *veslá* oar, paddle**vesmír** universe**veverica stromová** red squirrel**vietor** *vetry* wind**vichrica** *vichrice* windstorm**vitamín** *vitamíny* vitamin**vlas** *vlasý* hair**vlk dravý** grey wolf**voda** *vody* water**vodné zdroje** water resources**vrba biela** white willow**vretenica severná** common adder,
common viper**vták** *vtáky* bird**vydra riečna** common otter**vyučovanie** excretion**výluh** *výluhy* extract, leach**vyparovanie** evaporation**vzduch** air

Z

zajac poľný brown hare**zamračené** cloudy**zápästie** *zápästia* wrist**zdravie** health**Zem** Earth**zima** *zimy* winter**zobák** *zobáky* beak**zrážky** mn. č. precipitation, rainfalls**zub** *zuby* tooth**zvierä** *zvieratá* animal**zvonček** *konársky* spreading bellflower

Ž

žalúdok *žalúdky* stomach**žiabre** pomn. gill**žila** *žily* vein, blood vessel**živina** *živiny* nutrient**živočích** *živočichy* animal   **živočichy bez vnútornej kostry**

animals without an internal skeleton

životný cyklus life cycle   **životný cyklus rastlín** life cycle of
    plants**žubrienka** *žubrienky* tadpole